

Sygn. akt I C 601/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2016r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Piotrowska

Protokolant: sekr. sąd. (...)

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2016 r. w Gdańsku, na rozprawie

sprawy z powództwa M. S., Z. S.

przeciwko (...) S.A. w G.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powodów M. S. i Z. S. solidarnie na rzecz pozwanego (...) S.A. w G. kwotę 1.217 zł (tysiąc dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

III. nakazuje ściągnąć od powodów M. S. i Z. S. solidarnie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku kwotę 3.207,39 zł (trzy tysiące dwieście siedem złotych trzydzieści dziewięć groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 601/15

UZASADNIENIE

Po ostatecznym sprecyzowaniu żądania pozwu powodowie M. S. i Z. S. domagali się zasądzenia od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w G. kwoty 16.500,00 zł z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości gruntowych powodów, na które składają się działki nr (...) (za okres od 1 stycznia 2006 r. do 31 sierpnia 2014 r.), (...) (za okres od 1 lipca 2008 r. do 31 sierpnia 2014 r.), położonych w L., a na których pozwany na podstawie pozwolenia na budowę wybudował sieć niskiego napięcia. Powodowie uzasadniając żądanie wskazali, że dochodzona kwota to należne im wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z części nieruchomości, do której przysługuje im prawo własności.

Pozwana (...) Spółka Akcyjna w G. (zwana dalej Spółką) wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu. Kwestionując roszczenie co do zasady w całości, podniosła zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powodów w zakresie przedmiotowego roszczenia w okresie od daty posadowienia linii na spornych działkach do dnia 19 grudnia 2011 r., ponieważ powodowie stali się właścicielami działek na podstawie umowy darowizny nieruchomości z dnia 20 grudnia 2011 r. Pozwana podniosła również, że weszła w posiadanie nieruchomości powodów w dobrej wierze, albowiem uzyskała zgodę właściciela nieruchomości na posadowienie urządzeń energetycznych. Zdaniem pozwanej, urządzenia przesyłowe lokalizowane były zgodnie z wszelkimi procedurami prawnymi, a co za tym idzie nie można pozwanej przypisać złej wiary.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

Właścicielami nieruchomości gruntowych położonych w miejscowości L. gmina Ż. stanowiących działki gruntu nr (...), dla których Sąd Rejonowy w Kartuzach prowadzi Księgę Wieczystą nr (...) są M. S. i Z. S. na prawach wspólności majątkowej małżeńskiej.

bezsporne, nadto dowód: odpis zwykły księgi wieczystej (...) – k. 40 - 48, wypis z rejestru gruntów – k. 28.

Na nieruchomościach stanowiących własność powodów znajdują się urządzenia przesyłowe stanowiące własność pozwanej pozwanej, tj. na działce (...) podziemna linia energetyczna średniego napięcia 15 kV i podziemna linia energetyczna niskiego napięcia 0,4 kV, a na działkach (...) podziemna linia energetyczna niskiego napięcia 0,4 kV.

bezsporne, nadto dowód: plany nieruchomości – k. 84 – 86.

W dniu 12 października 2005 r. wydano decyzję o pozwoleniu na budowę linii kablowej średniego napięcia 15 kV oraz pierwszego odcinka linii kablowej 0,4 kV. Linie zostały posadowione na nieruchomości należącej obecnie do powodów w 2006 r. i oddane do eksploatacji Protokołem odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji nr (...) z dnia 26 czerwca 2006 r. W dniu 11 grudnia 2007 r. wydano decyzję o pozwoleniu na budowę odcinka linii kablowej niskiego napięcia 0,4 kV. Linie zostały posadowione na nieruchomości należącej obecnie do powodów w roku 2008 i zostały oddane do eksploatacji Protokołem odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji nr (...) z dnia 7 stycznia 2008 r. Ówczesny właściciel przedmiotowych nieruchomości – Ł. S. wyraził zgodę na posadowienie linii na jego gruncie.

dowody: decyzja nr (...) – k. 87 – 88, postanowienie z dnia 17 października 2005 r. – k. 89, protokół odbioru technicznego nr (...) wraz z planem powykonawczym – k. 91 – 93, decyzja (...) – k. 94 – 95, protokół nr (...) odbioru technicznego – k. 97 – 99, oświadczenie (zgoda na lokalizację infrastruktury) – k. 90, 96.

W dniu 8 kwietnia 2015 r. została zawarta umowa przelewu (cesji) wierzytelności pomiędzy powodami a Ł. S.. Zgodnie z § 1 ust. 1 umowy, jej przedmiotem były wierzytelności jakie Zbywający miał w stosunku do (...) S.A. z siedzibą w G. z tytułu bezumownego korzystania z przedmiotowych działek w zakresie wybudowania sieci energetycznej za okres kiedy zbywający był ich właścicielem.

dowód: umowa przelewu cesji wierzytelności – k. 104.

Wynagrodzenie z tytułu bezumownego korzystania z dz. Nr(...) w okresie od 1 stycznia 2006 r. do 31 sierpnia 2014 r. poprzez faktyczne wykonywanie służebności przesyłu przy uwzględnieniu poziomu cen występujących w poszczególnych latach bezumownego korzystania jest równie 11.100,00 zł.

Wynagrodzenie z tytułu bezumownego korzystania z dz. (...) w okresie od 1 lipca 2008 r. do 31 sierpnia 2014 r. poprzez faktyczne wykonywanie służebności przesyłu jest równie 4.500,00 zł.

Dowód: opinia sądowa – k. 125 – 178, opinia uzupełniająca – k. 206, opinia uzupełniająca – k. 268 – 269

Do września 2014r. ani powodowie ani ich poprzednik prawny nie domagali się od pozwanej wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z przedmiotowej nieruchomości.

bezsporne

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie oparł się na dokumentach przedłożonych do akt sprawy. Wskazania wymaga, iż umowa cesji zawarta pomiędzy poprzednim właścicielem nieruchomości a powodami stanowi jedynie dowód na jej zawarcie. W obliczu bowiem uznania, iż wierzytelność właścicieli gruntu wobec pozwanej nie istniała, powód nie mógł oczywiście dokonać jej przelewu. Wskazać należy bowiem, że cesja jest umową, na podstawie

której dotychczasowy wierzyciel przenosi wierzytelność ze swojego majątku do majątku osoby trzeciej. Przedmiotem przelewu może być co do zasady wierzytelność istniejąca, którą cedent może swobodnie rozporządzać. Z zasady *nemo plus iuris in alium transferre potest quam ipse habet* wynika, że do cesji wierzytelności nie dochodzi, kiedy wierzytelność stanowiąca przedmiot umowy prowadzącej do cesji nie istnieje albo przysługuje innemu podmiotowi niż zbywca (cedent).

Opinia biegłego, przywołana w stanie faktycznym uzasadnienia, posłużyła do ustalenia, jakiej wysokości wynagrodzenie przysługiwałoby za bezumowne korzystanie z przedmiotowych nieruchomości. Opinia była kwestionowana przez stronę pozwaną, jednakże biegły ustosunkował się do zastrzeżeń w opiniach uzupełniających. Niemniej jednak w obliczu niewykazania w opinii Sądu zasadności roszczenia, ustalenia poczynione przez biegłego pozostawały irrelevantne dla rozstrzygnięcia w sprawie.

Między stronami bezsporne było to, że powodom przysługuje uprawnienie do gruntów, na których posadowiona jest linia średniego i niskiego napięcia, z których korzysta pozwana, jak również to, że infrastruktura ta została wybudowana na działce nr (...) w 2006 r. oraz na pozostałych działkach w 2008 r.

Zadaniem Sądu było ustalenie uprawnień powodów do żądania zapłaty od pozwanej wynagrodzenia za korzystanie z gruntu, na którym sporna sieć została wybudowana.

Nie budziło wątpliwości, to że powodowie – co do zasady – jako właściciele gruntu, są uprawnieni do żądania od podmiotu, który bezumownie z niego korzysta, stosownego wynagrodzenia. Uprawnienie takie, przyznane zostały właścicielowi w art. 225 k.c. i 224§1 k.c. Pozwana kwestionowała natomiast konkretne uprawnienie powodów do dochodzenia właśnie od Spółki wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości twierdząc, że sieć została posadowiona za zgodą poprzedniego właściciela nieruchomości, zatem pozwanej nie można przypisać złej wiary.

W ocenie Sądu nie ulegało wątpliwości, iż pozwana w okresie objętym pozwem korzystała z nieruchomości Ł. S., a następnie powodów. Posadowienie części sieci przesyłowych na gruncie powodów powoduje przecież, że w ograniczonym zakresie korzystać oni mogą ze swych praw. Posiadanie pozwanej odpowiada faktycznemu władztwu na nieruchomości, wynikającemu z samego faktu posadowienia sieci na spornym gruncie, ale również z możliwości wchodzenia na ten grunt przez pracowników pozwanej celem wykonania prac konserwacyjnych i naprawczych. Dlatego też z pewnością sposób władania przez pozwanego nieruchomością, pozwala uznać Spółkę za posiadacza służebności w rozumieniu art. 352 § 1 k.c. Skoro zaś, w myśl art. 352 § 2 k.c. do posiadania służebności stosuje się odpowiednio przepisy o posiadaniu rzeczy, to do relacji między stronami zastosowanie znajdują także przepisy art. 224 § 2 i 225 k.c. Przeszkodą dla zastosowania tej regulacji nie jest to, że pozwana działa w interesie publicznym, fakt ten nie jest wystarczającą podstawą do zakwestionowania uprawnień powodów do żądania zapłaty za korzystanie z gruntu zwłaszcza, że działalność pozwanej nie ma charakteru nieodpłatnej. Pozwana czerpie z dostaw energii elektrycznej korzyści finansowe, jest spółką kapitałową, której podstawowym celem jest osiągnięcie zysku. Pogląd przyznający prawo do wynagrodzenia od posiadacza służebności, za bezumowne korzystanie z nieruchomości, prezentowany był wielokrotnie również przez Sąd Najwyższy m.in. w uzasadnieniu postanowienia z dnia 22 października 2002 r. wydanego w sprawie, III CZP 64/02 oraz w wyroku z dnia 11 maja 2005 r. wydanym w sprawie III CK 556/04, a także w wyroku z dnia 6 maja 2009 r. wydanym w sprawie II CSK 594/08. oraz w wyroku z dnia 8 czerwca 2005 r. wydanym w sprawie V CK 680/2004. a także w wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 18 lipca 2007 r. wydanym w sprawie I ACa 469/2007.

Wskazać jednak należy, iż zgodnie z treścią art. 224 i 225 k.c. posiadacz w złej wierze jest zobowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy, posiadacz w dobrej wierze jest zobowiązany do takiego wynagrodzenia z momentem gdy dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy. Nadto z art. 7 k.c. wynika domniemanie dobrej wiary. Dobra wiara jest natomiast usprawiedliwionym okolicznościami mylnym przekonaniem o przysługującym prawie.

W ocenie Sądu słusznie wskazywała pozwana, iż powodowie domniemania takiego nie obalili. W toku postępowania wykazane zostało przez pozwaną, że posadowienie przedmiotowej sieci zostało dokonane na podstawie decyzji

wydanej z up. Starosty oraz, co równie istotne, za zgodą ówczesnego właściciela przedmiotowych nieruchomości. Zgoda na posadowienie sieci musiała wiązać się ze zgodą na wejście na teren nieruchomości i korzystanie z niej w zakresie niezbędnym do posadowienia infrastruktury, następnie właściciel do września 2014r. akceptował korzystanie z jego nieruchomości bez wynagrodzenia. Uzyskując zgodę ówczesnego właściciela, pozwana miała prawo być przekonana o istnieniu swojego uprawnienia do trwałego wykorzystywania przedmiotowej nieruchomości jako elementu swojej sieci. W świetle okoliczności sprawy należy uznać, iż usprawiedliwione było przekonanie pozwanej, iż jest uprawniona do korzystania z gruntu powodów w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu. Jak bowiem wskazano wyżej pozwana była uprawniona do posadowienia infrastruktury na przedmiotowych nieruchomościach na podstawie przywołanych decyzji administracyjnych, a pozwolenie udzielone przez ówczesnego właściciela nieruchomości dawało pozwanej przesłankę, by uznać, iż może ona nieodpłatnie korzystać z nieruchomości powodów, zatem przez cały okres korzystania z gruntu pozostawała w dobrej wierze. Wskazać należy, iż powodowie po uzyskaniu prawa własności do przedmiotowych działek nie poinformowali pozwanej o woli uzyskania od niej wynagrodzenia za istnienie służebności przesyłu. Nie wykazali, by do Spółki skierowane zostały pisma informujące o zamiarze pobierania opłaty za z tego tytułu. Pismo zatytułowane „ustanowienie jednorazowej opłaty – odszkodowania z tytułu służebności przesyłu) zostało nadane 11 lutego 2014 r. i nie wyznaczało terminu płatności, nadto powodowie nie przedstawili dowodu doręczenia go pozwanej. Wezwanie przesądowe zaś wpłynęło do pozwanej dopiero 10 września 2014 r., co wobec pozostawania przez pozwaną do tego czasu w dobrej wierze, nie pozwala na dochodzenie należności za wskazany okres (do 31 sierpnia 2014 r.). Zdaniem Sądu pozwana słusznie przyjęła, iż obciążająca grunt powodów służebność przysługuje jej nieodpłatnie, skoro ani poprzednik prawny pozwanych ani powodowie po uzyskaniu własności nieruchomości nie domagali się wynagrodzenia za korzystanie przez pozwaną z ich gruntu. Wobec powyższego uznać należało iż pozwana była posiadaczem w dobrej wierze, a dopiero w momencie doręczenia jej wezwania do zapłaty co miało miejsce 10 września 2014 r. była zobowiązana do zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie na równi z posiadaczem w złej wierze. Powodowie dochodzili jednak odszkodowania jedynie do 31 sierpnia 2014 r.

Tym samym żądanie wynagrodzenia za bezumowne korzystanie za okres 1 lipca 2006 r. do 31 sierpnia 2014 r. podlegało oddaleniu jako niezasadne.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu., obciążając nimi w całości powodów. Na koszty postępowania poniesione przez pozwaną składają się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 1.200 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. O kosztach Sąd orzekł na podstawie § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (Dz. U. Nr163, poz.1349).

Jako że zaliczka uiszczona przez powodów nie wystarczyła na pokrycie wynagrodzenia biegłego za sporządzone opinie, a wynagrodzenie zostało częściowo wypłacone ze Skarbu Państwa, Sąd w punkcie III wyroku nakazał ściągnąć brakującą oraz poniesioną tymczasowo ze Skarbu Państwa na ten wydatek kwotę (łącznie 3.207,39 zł) od pozwanych, stosownie do art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm.) w zw. z art. 98 § 1 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

1. (...),
2. (...)
3. (...)